

תזכירי חוק ההגבלים העסקיים – קידום רפורמות בפיקוח על יבואנים רשמיים ובפיקוח על מיזוגים

ביום 31.3.2015 פרסמה רשות ההגבלים העסקיים שני תזכירי חוק לתיקון חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, שעיקרם:

- א. **הגנה על יבוא מקביל** – הרחבת האיסורים וההוראות החלים על בעלי מונופולין גם ליבואנים רשמיים שאינם בעלי מונופולין ואשר יש בהתנהגותם כדי לפגוע ביבוא מקביל;
- ב. **רפורמה בפיקוח על מיזוגים** – שעיקרה הרחבת תחולת החוק על תאגידי זרים, שינוי תנאי הסף שעמידה בהם מחייבת קבלת אישור למיזוג וכן איסור על ביצוע מיזוג המעלה חשש לפגיעה בתחרות, אף אם הוא אינו חייב באישור מראש. יצוין כי התיקונים המוצעים בתזכיר החוק משליכים גם על תחולת דיני המונופולין.

תזכירי החוק האמורים עדיין אינם מהווים דין מחייב. רשות ההגבלים העסקיים הזמינה את הציבור להעביר את הערותיו לתזכיר החוק בנושא ההגנה על יבוא מקביל עד ליום 7.5.2015 ולתזכיר החוק בנושא הפיקוח על מיזוגים עד ליום 14.5.2015, לכתובת דוא"ל nirya@aa.gov.il.

א. תזכיר חוק – פיקוח על פעולות יבואן רשמי כנגד יבוא מקביל

תזכיר החוק מבוסס על המלצות הוועדה להגברת התחרות והסרת החסמים בתחום הייבוא שקיבלו תוקף של החלטות ממשלה. בתזכיר מוצע להטיל על יבואן רשמי של טובין איסור על ניצול מעמדו לרעה באופן העלול להפחית את התחרות מייבוא מקביל.

לפי נוסחו הנוכחי של החוק, האיסור על ניצול מעמד לרעה חל על בעל מונופולין בלבד. על-פי התזכיר, האיסור האמור לעיל יחול על כל יבואן רשמי, ללא קשר למעמדו או לנתח השוק שלו בשוק הרלוונטי. יבואן רשמי שינצל לרעה את מעמדו כאמור עלול להיות חשוף לסנקציות פליליות (אם תוכח כוונה להפחית תחרות מיבוא מקביל) ולעיצומים כספיים.

"יבואן רשמי" מוגדר בתזכיר החוק כמי שמורשה על-ידי יצרן של טובין המיוצרים מחוץ לישראל לייבא לישראל ולהפיץ בה את הטובין. "יבוא מקביל" מוגדר בתזכיר כיבוא של טובין המיוצרים על-ידי יצרן מחוץ לישראל על-ידי מי שאינו יבואן רשמי.

כמו כן, מוצע בתזכיר להסמיך את הממונה על ההגבלים העסקיים לתת הוראות ליבואן רשמי אם כתוצאה מהתנהגותו קיים חשש לפגיעה משמעותית בתחרות מיבוא מקביל.

בתזכיר מובהר כי מטרתו אינה להסדיר את היחסים שבין היבואן הרשמי לבין היצרן, שאין בהם משום הפרעה לתחרות מיבוא מקביל. התזכיר אינו אוסר על הסדר בלעדיות בין היבואן הרשמי ליצרן (שלפיו מתחייב היצרן כלפי היבואן הרשמי שלא ימכור ליבואן רשמי אחר), כל עוד ההסדר אינו מהווה הפרה של הוראות חוק ההגבלים העסקיים.

ב. תזכיר חוק – הסדרת והידוק הפיקוח על מיזוגים

1.ב. תיקון הגדרות המונחים "חברה" ו-"מיזוג חברות"

תזכיר החוק מציע להרחיב את הגדרת המונח "חברה" בחוק (שנעשה בו שימוש בפרק המיזוגים ובפרק המונופולין בחוק) כך שיכלול גם תאגידים שהתאגדו מחוץ לישראל, בין אם נרשמו בישראל ובין אם לאו. כלומר, הוראות החוק בנוגע למיזוגים ולבעלי מונופולין יחולו גם על תאגידים שהתאגדו מחוץ לישראל והמתמזגים עם תאגידים ישראלים או המוכרים בישראל, אף אם אין להם כל זיקה לישראל מעבר לכך.

כמו כן מוצע לתקן את הגדרת המונח "מיזוג חברות" כך שיחול גם על עסקאות שבהן נרכשים נכסים או מניות של תאגיד על-ידי אדם פרטי (ולא רק על-ידי תאגיד, בהתאם לנוסח החוק הנוכחי). כלומר, הוראות פרק המיזוגים בחוק יחולו גם על עסקאות כאלו.

יצוין כי היבטים מסוימים של התיקונים האמורים מעגנים פרשנות של החוק שאומצה בפסיקת בתי המשפט ו/או על-ידי הממונה. אולם, חלקם מרחיבים באופן מהותי את תחולת החוק, אף מעבר לפרשנויות האמורות (למשל, ביחס לתחולת פרקי המיזוגים והמונופולין בחוק על חברות זרות).

2.ב. איסור על מיזוג המעלה חשש לפגיעה בתחרות, אף אם אינו חייב בקבלת אישור הממונה

על-פי נוסחו הנוכחי של החוק, מיזוג שאינו מקיים את תנאי הסף הקבועים בחוק (בנוגע למחזור מכירות או נתח שוק) אינו חייב באישור הממונה, אף אם הוא מקים חשש לפגיעה בתחרות.

על-פי התיקון המוצע לחוק, לצד החובה לקבל אישור למיזוגים העומדים בתנאי הסף, ייאסר ביצוע של מיזוג המקים חשש סביר לפגיעה משמעותית בתחרות או לפגיעה בציבור, אף אם הוא אינו עומד בתנאי הסף המחייבים קבלת אישור. במקרה כזה, עלולים הצדדים למיזוג לשאת באחריות פלילית ולהיות חשופים לסנקציות פליליות ומנהליות בדיעבד.

כמענה לחוסר הוודאות אשר עלול התיקון האמור ליצור, מציע תזכיר החוק כי צדדים למיזוג שאינו חייב באישור כאמור יהיו רשאים להגיש לרשות הודעת מיזוג וולונטרית. בתוך 15 יום מהגשת ההודעה יודיע הממונה לצדדים אם בכוונתו לבחון את המיזוג, כאשר אי מתן הודעה כאמור או מתן הודעה כי אין בכוונת הממונה לבחון את המיזוג ייחשבו לאישור של המיזוג לפי החוק. אם יחליט הממונה לבחון את המיזוג יראו אותו כמיזוג החייב בקבלת אישור הממונה, כמו מיזוג העומד בתנאי הסף הקבועים בחוק.

3.3. שינוי תנאי הסף לחיוב בקבלת אישור למיזוג

נוסחו הנוכחי של החוק קובע כי מיזוג שצד לו הוא מונופולין או מיזוג שכתוצאה ממנו יעלה נתח השוק המצרפי של הצדדים על 50% חייב באישור. בתזכיר החוק מוצע כי מיזוגים אלו יהיו חייבים באישור רק אם בנוסף יעלה מחזור המכירות המצרפי של הצדדים למיזוג בשנה החולפת בישראל על 100 מיליון ש"ח.

על-פי נוסח החוק הנוכחי, מיזוג שהמחזור המצרפי של הצדדים לו עולה על 150 מיליון ש"ח, ולפחות לשניים מהצדדים לו מחזור של לפחות 10 מיליון ש"ח חייב באישור. תזכיר החוק מציע כי יידרש שהמחזור המצרפי של הצדדים בישראל בשנת הכספים שקדמה למיזוג יעלה על 250 מיליון ש"ח וכי אף אם המחזור של שניים מהצדדים למיזוג לא עולה על 10 מיליון ש"ח, המיזוג יחויב באישור מקום בו צד למיזוג הוא תאגיד בעל מחזור מכירות עולמי של למעלה ממיליארד ש"ח.

משמעות התיקונים האמורים היא מחד, העלאת הרף הכמותי לחיוב באישור מיזוגים ומאידך, החלת חובת האישור גם על בסיס מחזור מכירות מחוץ לישראל ובכך הרחבתה גם למיזוגים עם תאגידים זרים, אף אם אין להם מכירות כלשהן או זיקה אחרת לישראל.

4.4. תיקונים נוספים

תזכיר החוק מציע עוד לאפשר לממונה (אם מצא כי קיימים "טעמים מיוחדים") להאריך את המועד לבחינת מיזוגים מעבר לתקופת 30 הימים הקבועה בחוק, לתקופות נוספות אשר משכן המצטבר לא יעלה על 120 יום וזאת לצורך בחינת מיזוגים מורכבים. לפי נוסח החוק כיום להארכת מועד כאמור נדרש הממונה לקבל את אישור בית הדין להגבלים עסקיים.

מוצע כי יפורסמו פרוטוקולים של הדיונים בישיבות וועדת הפטורים והמיזוגים בנוגע להסדרים כובלים ומיזוגים, תוך השמטת מידע שחשיפתו עלולה לפגוע בתחרות או שאין חובה למוסרו לפי חוק חופש המידע. כיום מתפרסמת לעיון הציבור רק "השורה התחתונה" של המלצת הוועדה.